

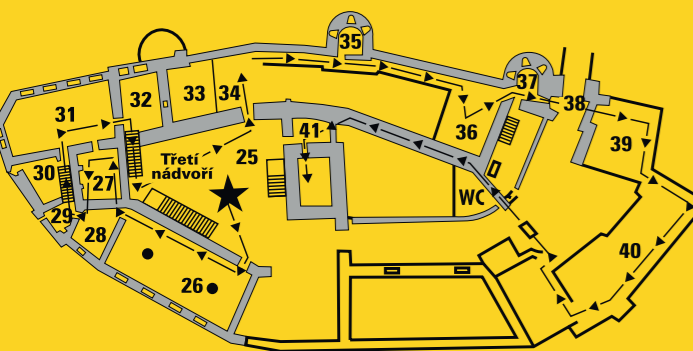
období jako sklad střelného prachu. Ke své funkci se kaple vrátila v 19. století, kdy se z ní stalo místo bohoslužeb pro vězně, když byl hrad přeměněn v kantonské vězení.

Výklenky pocházejí přibližně z roku 1250 a gotické klenby z konce 13. století. Původní výzdoba stěn a stropu pochází ze začátku 14. století. V letech 1914-1916 byly malby oškrábány, zpevněny a zrestaurovány, zejména stěny, kde byly malby nejvíc zničeny. Poté je poničilo prosakování vody, v letech 1985 – 1995 byly částečně zrestaurovány a většina přemaléb z let 1914-1916 bylo odstraněno.

I přes fragmentární vzhled byly tyto malby pojaty jako vědecký celek soustředěný kolem centrálního námětu, kterým je Kristus, aby se vyhovělo požadavku zadavatele Amadea V. Rozdělení maleb odpovídá hlavnímu architektonickému dělení kaple: na klenbě jsou vyobrazeny postavy ze Starého zákoníku kromě svatého Jana Baptisty a na stěnách jsou postavy z Nového zákoníku.

Sestupte po schodech a přejděte nádvoří.

25. TŘETÍ NÁDVOŘÍ (F) | Třetí, takzvané čestné nádvoří bylo oklopeno soukromými příbytky Savojanů.

26. AULA MAGNA (U1) | Ve středověku používali Savojská tento sál jako přijímací sál, pro bankety a oslavy. Zde přijímali své vazaly a vykonávali právo. Ze sálu, kterému se ve 13. století říkalo aula magna nebo aula magna inferior (velký spodní sál), se během bernského období stal mlýnský sál, protože sem byl instalován mlýn a lis. V roce 1839 se mu začalo říkat justiční sál.

Sloupy z černého mramoru a okna na straně jezera pocházejí ze 13. století. Strop a krb jsou z 15. století. Tento sál a dva následující je dnes možné si pronajmout pro gala večere, koktaily nebo koncerty. Může se proto stát, že budou veřejnosti uzavřené.

27. ALLINGSKÝ POKOJ (X) | Tato místnost sloužila ve 13. století jako ložnice, v bernském období jako sklad střelného prachu a lisovna. V 19. století byla používána jako sklad dělostřelectva.

Je pojmenována po významné rodině, která v hradu pravděpodobně žila v průběhu 12. století, kdy byla tato věž, určená k obraně hradu, pravděpodobně postavena.

28. MUČÍRNA (U2) | Tato místnost sousedící s ložnicí sloužila v savojském období jako salonek nebo jako šatna. V 17. století byla využívána k výslechům nebo jako mučírna.

Malba na stěnách a na stropě byla restaurována v roce 1898. Stopy na zdech ukazují, jak byla v předchozích letech patra rozdělena.

Stopy výzdoby na patce, hlavici a sloupu jsou výjimečné, protože jsou velmi vzácné. Pocházejí z druhé třetiny 13. století.

29. LATRÍNA (V) | Budova latrín pochází ze 13. století.

30. CAMERA NOVA (W) | Jako místnost nahoře, i tato byla na konci 14. století určena členům savojského rodu. Říkalo se jí *camera nova juxta magnum pelium*, čili nový sál vedle kamen.

V nedávné době se jí říkalo také sál výboru, protože ve 30. letech 20. století se zde scházeli členové Sdružení pro rekonstrukci Chillonu. Toto sdružení, založené v roce 1887, se s podporou kantonu Vaud staralo o rekonstrukci a provoz hradu do roku 2002, kdy ho nahradila Nadace hradu Chillon (Fondation du Château de Chillon).

31. DOMUS CLERICORUM (G) | Ve 13. století se v *domus clericorum* (dům kleriků) na dvou patrech nacházela správa kastelánství Chillonu a rychtářství Chablais. Tato budova se v 16. století buď zřítla nebo byla zbořena. V první polovině 20. století byl zcela rekonstruován sál kleriků ve spodním patře.

Díky pozůstatkům výzdoby ze 13. století se v letech 1947-1948 podařilo okopírovat malby na všechny stěny. Za vzor pro vymalování stropu sloužily zbytky nalezené v mučírně.

32. SÁL S MAKETAMI (Y) | Tento prostor pod soukromou kaplí savojského rodu pochází z doby před 13. stoletím. Makety, které zde dnes najdete, pocházejí ze začátku 20. století. Makety, vytvořené na základě výsledků 38 let prací, které vedl architekt Albert Naef, ukazují etapy výstavby hradu.

33. HLAVNÍ TRAKT (H) | Hlavní trakt, zřízený na přelomu 12. a 13. století, sloužil jako sklad a obranná záštita. Ve 14. století byl využíván i jako vězení. V 15. století se tento prostor zřítla a byl rekonstruován až začátkem 20. století.

Vystupte po schodišti v sálu s maketami, přejděte 3. nádvoří a přejděte přímo do 4. nádvoří po vaší levici.

34. ČTVRTÉ NÁDVOŘÍ (H) | Čtvrté nádvoří, tzv. kurtinové nádvoří, bylo zcela koncipováno k obraně a ovládnání bývalé přístupové cesty: tlusté zdi, úzké otvory (například střílny) a prvky obranné architektury jako jsou obranné chodby, podsebití a obranné valy.

35. OBRANNÁ VĚŽ (Z1) | Kolem roku 1230 byly postaveny tři půlkruhové věže, které byly později zvýšeny o několik pater a často byly upravovány k obraně hradu. Tato věž je druhou obrannou věží.

Nachází se zde sbírka brnění.

36. LOGIA PARLAMENTI (L) | Tento prostor sloužil ve 13. – 15. století jako velká hovorňa ve formě lodžie, z čehož plyne jeho pojme-

nování *logia magna parlamenti*. Savojská panovníci a kasteláni zde udělovali audience a vykonávali spravedlnost.

Na konci 15. století tento sál sloužil jako kuchyně a v 16. století byl částečně zničen a přeměněn ve velitelské stanoviště ke střezení prvního nádvoří. Na konci 17. století sem byla instalována kovárna. A konečně v roce 1836 sloužil jako muniční sklad dělostřelectva.

37. OBRANNÁ VĚŽ (C) | Tato třetí věž, která byla zřízena pro vojáky posádky, hlídající v 16. a 17. století vstup do hradu, je stejného typu jako předchozí věže.

Chcete-li si prohlédnout ohoz věže, sledujte čísla a běžte přímo rovně před sebe.

38. VSTUPNÍ BUDOVA (A) | Tato budova, postavená v 15. století, se nachází nad vstupem do hradu.

Vstupte do strážní věže.

39. STRÁŽNÍ VĚŽ (B) | Strážní věži stojící poblíž vstupu se také říká věž s hodinami, byla zřejmě postavena k obraně mostu a vstupu do hradu.

V tomto patře byli zřejmě ubytováni strážci. Dnes je ve věži byt správce.

40. OCHOZ (N, N1, P, E) | Ochoz nabízí nádherné pohledy do vnitřních nádvoří hradu na jedné straně a na straně druhé na jezero, Villeneuve a předalpskou oblast. Strážní věžička v rohu vypadá jako by stála na přídi lodi.

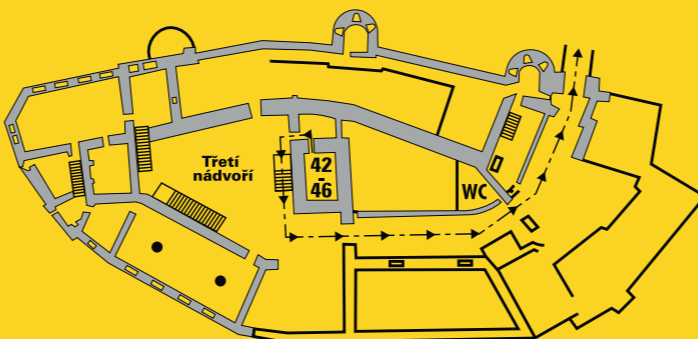
Prohlídka pokračuje přes budovu s administrativními kanceláři hradu a pokračuje po ochozech nad prvním a druhým nádvořím hradu a poté po ochozu ze savojské doby.

Vstupte do budovy pokladnice.

41. BUDOVA POKLADNICE (K) | V této budově z konce 13. století byly uschovány cenné předměty, vlastnické listy a další listiny, zejména archiv savojského rodu. V roce 1815 byla budova přebudována v prostor pro schodiště.

Pokračujte po číslech do hlavní věže.

42-46. HLAVNÍ VĚŽ (DONJON) (UJ) | Věž, postavená téměř uprostřed chillonské skály, pochází pravděpodobně z 11. století.

Věž sloužící jako hlavní útočiště i symbol moci plnila i funkci obranné pozorovatelné, provizorní rezidence, skladu a později i vězení a skladiště střelného prachu. Z bezpečnostních důvodů byly vysoko umístěné dveře do věže přístupné jen pomocí žebříku nebo padacího mostu. Neví se přesně, kdy byl postaven první, původní donjon, který na začátku 14. století nahradila druhá věž současné výšky (cca 25 metrů).

Dřív se dalo bydlet jen v prvním patře. Během rekonstrukce donjonu ve 20. století byla přidána schodiště, aby bylo možné dostat se až na vrchol, odkud je panoramatický výhled na hrad a jeho okolí.

V sálech 43 a 44 je vystavena sbírka zbraní (kuše, meče, hákovnice, jezdecká kopí, atd.).

Od paty schodiště donjonu a budovy pokladnice se před druhé a první nádvoří dostanete k východu.

Doufáme, že se Vás hrad zaujal a líbil se Vám a děkujeme Vám za návštěvu.

Pokud si chcete odvézt vzpomínku na hrad, můžete si v butiku (č. 2) zakoupit exkluzivní chillonské víno Clos de Chillon, ze skvělé odrůdy Chasselas, která se zde pěstuje a v hradu se stáčí do lahví. Můžete si zde zakoupit i řadu publikací, suvenýrů, pohlednic a hraček.

Používali jste audio průvodce? Vraťte se prosím na místo, kde jste si ho zapůjčili, a vyzvedněte si svůj průkaz totožnosti.

Některé sály hradu Chillon mohou být pronajaty ke slavnostním událostem jako jsou gala večere, koktejly nebo koncerty. Na našich internetových stránkách (www.chillon.ch) naleznete další podrobnosti.

V tomto magickém místě máte rovněž možnost uspořádat oslavu narozenin svého dítěte (7 – 12 let) nebo si vyjednat soukromou návštěvu.

Chcete-li od nás dostávat informace o novinkách, přihlaste se prosím k odebírání našeho měsíčníku (www.chillon.ch).

Pokud se stanete členem sdružení Přátelé hradu (Amis du château), získáte mnoho výhod jako je vstup zdarma nebo sleva na víno Clos de Chillon (i zde prosím navštivte: www.chillon.ch).

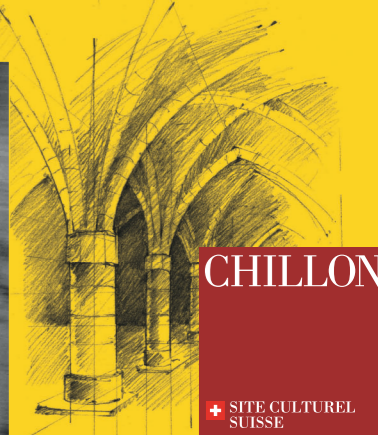
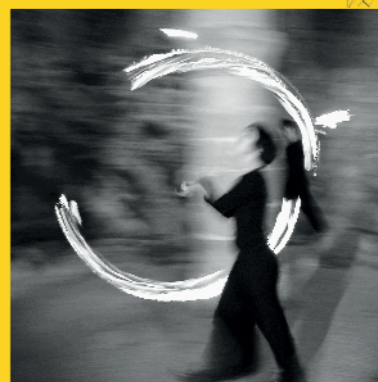
Náš tým se již těší na Vaši příští návštěvu!

FONDATION DU CHÂTEAU DE CHILLON
21, avenue de Chillon
CH-1820 Veytaux-Montreux
Tél. +41 (0)21 966 89 10
Fax +41 (0)21 966 89 12
Email: info@chillon.ch
www.chillon.ch

With collections from the
mcah Musée cantonal d'archéologie et d'histoire Lausanne

[f](https://www.facebook.com/chateauchillon) [i](https://www.instagram.com/chateauchillon) @chateauchillon
#ChateauDeChillon
#Chillon

CHILLON

+ SITE CULTUREL SUISSE

Vážený návštěvníci, vítáme Vás a děkujeme Vám za návštěvu!

V této brožurce naleznete trasu, která Vás provede hradem. Číslo udává směr prohlídky a najdete je na jednotlivých pláncích. Pro děti od 6 do 10 let máme k dispozici speciálního průvodce ve francouzštině, angličtině a němčině. Můžete si ho vypůjčit v pokladně, v butiku (č. 2) a u pultu s audio průvodci (č. 4).

Tam si můžete rovněž vypůjčit audio průvodce (iPod) s komentářem k architektuře hradu a jeho historii ve francouzštině, angličtině, němčině, španělštině, italštině, ruštině, čínštině a japonštině.

Na doporučené trase navíc najdete informace ve francouzštině, angličtině a němčině o stavbě a její historii a dále o životě obyvatel hradu v jednotlivých obdobích.

Hrad Chillon je historická památka.Je pod kamerovým dohledem. Dodržováním několika následujících pravidel přispějete k tomu, aby ho mohli všichni návštěvníci vidět v co nejlepším stavu a aby bylo možné zachovat jeho odkaz i pro příští generace.

Je proto přísně zakázáno:

- kouřit uvnitř hradu;**
- jíst a pít v hradu mimo vyhrazená místa;**
- brát s sebou do hradu zvířata, s výjimkou slepeckých psů sloužících jako doprovod nevidomých;**
- cokoliv psát nebo sprejovat na zdi hradu;**
- dotýkat se nástěnných maleb, tapisérií, nábytku a zbraní ve sbírkách. I lehký dotek by je mohl poškodit.**

Krom toho bychom Vám byli velmi vděční, kdybyste mluvili potichu a nepoužívali mobilní telefony. Ostatní návštěvníci i Vy sami tak budete moci obdivovat památku v klidu. Snad není nutné připomínat, že ve středověké stavbě nelze vždy dodržovat běžné bezpečnostní normy. Žádáme Vás proto, abyste si dali pozor na veškeré překážky, které by mohly znamenat nebezpečí (nízké dveře, prudká schodiště, atd.). Návštěvníci ručí za svou vlastní bezpečnost a za bezpečnost osob, které mají na starost.

Nyní se vydejte na první etapu trasy a objevte krásu hradu Chillon a jeho historie. Přejeme Vám příjemnou návštěvu!

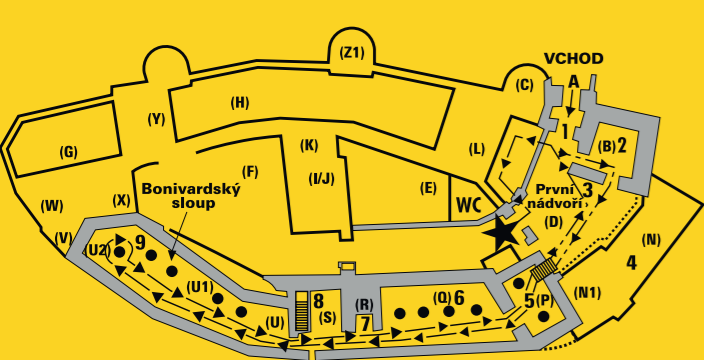
HISTORIE | Hrad Chillon je ve své současné podobě výsledkem několik století trvajícího budování a nejrůznějších úprav. Skalnatý ostrůvek, na kterém je hrad vystavěn, vytvářel přirozenou ochranu a současně byl strategickým místem pro spojení mezi severem a jihem Evropy.

Historii hradu poznamenaly tři hlavní období:

- savojské období (12. století – 1536);
- berské období (1536-1798);
- vaudské období (1798 dodnes).

Archeologické vykopávky, prováděné od konce 19. století, zejména práce místního archeologa Alberta Naefa (1862-1936), prokázaly, že lokalita Chillonu byla osídlena už v době bronzové.

Nejstarší písemná zmínka od hradu pochází z roku 1150; dozvídáme se z ní, že savojský rod měl již v té době hrad, a tím pádem i cestu podél jezera pod kontrolou.

Švýcaři, přesněji Bernané, se v roce 1536 zmocnili vaudského kantonu a obsadili i Chillon. Po více než 260 let hrad sloužil jako pevnost, zbrojnice a vězení. Během Vaudské revolucí v roce 1798 Bernští Chillon opustili. Ten se při vytvoření Vaudského kantonu v roce 1803 dostal do jeho vlastnictví.

Rekonstrukce památky započala na konci 19. století a pokračuje dodnes.

Za jmény sálů následují písmena, kterými jsou označeny jednotlivé části hradu v mapce. Díky nim můžete zjistit, jaké jsou jednotlivé hradní části, seskupené kolem 5 nádvoří a centrální věže. Na straně otočené do vnitrozemí je hrad uzpůsoben k obraně, zatímco budovy na straně jezera sloužily jako sídlo majitelů.

1. VSTUP (A) | Přešli jste most z 18. století, který překlenuje přírodní hradní příkop. Při vykopávkách prováděných na začátku 20. století se zde našlo mnoho předmětů z historie Chillonu: kamnové kachle, kůže, úlomky nádobí a skla, atd.

2. BUTIK (B) | Věž v dnešní podobě pochází z 15. století. Sloužila k ochraně mostu a vstupu do hradu.

Stěny a dymník krbu jsou zdobeny malbami z let 1898-1899, vytvořenými na základě zachovalých fragmentů. Tato výzdoba byla stejně jako většina maleb v hradu vytvořena klišovou temperou, což byla technika používaná ve středověku, kdy se barevné pigmenty smísí s vodou a klišem.

Dnes v této části naleznete přijímací halu s butikem a můžete si zde zapůjčit audio průvodce.

3. PRVNÍ NÁDVOŘÍ (D) | První nádvoří je odklopeno provozními budovami. Původně nebylo nádvoří tak velké. Svou dnešní podobu získalo až po zemětřesení v roce 1584.

4. MAKETA HRADU (N) | Na tomto místě kdysi stály bývalé stáje a chlévy z druhé poloviny 16. století. Dnes i toto místo slouží k přijímání návštěvníků. Můžete si zde zapůjčit audio průvodce a prohlédnout si maketu hradu.

Ze sálu sestupte do čísla 5, dávejte pozor na hlavu a schody!

5. SKLEP (P) | Tento prostor, který bezpochyby pochází z 11. století, byl později rozšířen a přebudován. Současný stav podzemí pochází ze 13. století, pro jehož architekturu jsou typické gotické klenby. Toto místo sloužilo jako sklep a skladiště.

6. SKLAD (Q) | Zde je vidět skála, na které je hrad postaven. Tento podzemní prostor pochází stejně jako ostatní podzemí ze 13. století. Původem sloužil tento sál jako zásobník zboží a jako útočiště pro posádku.

V 17. a 18. století byl přeměněn ve zbrojnici pro berskou flotilu.

7. VĚZENÍ (R) | Kdysi sem zavírali vězně.

8. TAJNÁ BRANKA (S) | Původně bylo toto podzemí využíváno jako sklep. Poterna (tajná výpadová branka ve zdi nebo v opevnění hradu) možná sloužila obyvatelům hradu k vykládání zboží nebo v případě potřeby k úniku přes jezero, jako tomu bylo v roce 1536, kdy hrad obsadili berská vojska.

Toto místo se v 16. století pravděpodobně stalo popravištěm.

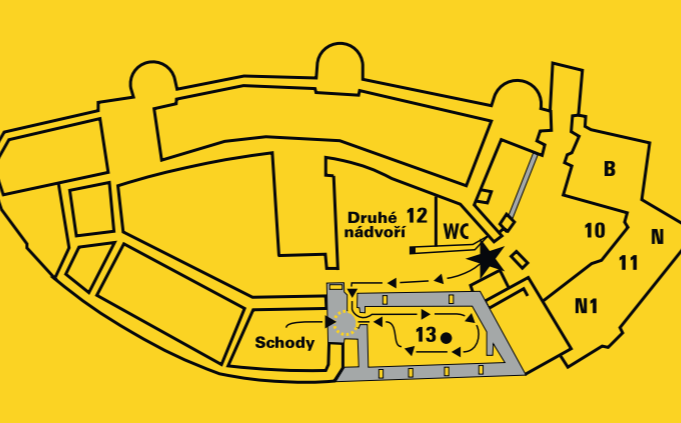
9. BONIVARDOVO VĚZENÍ (U, U1, U2) | Tento zásobovací sklad na potraviny a zbraně byl kolem roku 1290 přebudován na vězení.

Za svou slávu vězení vděčí anglickému básníkovi Lordu Byronovi, který ve své básni *The Prisoner of Chillon* (Vězeň chillonský) popisuje uvěznění François Bonivarda(1493-1570) v tomto sklepení.

Vraťte se zpět a po schodišti přejděte přímo na druhé nádvoří (č. 12) nebo sestupte do krypty (č. 10).

10. KRYPTA (D) | Tato krypta, ležící pod prvním nádvořím, byla odkryta během vykopávek na konci 19. století. Byla bezpochyby součástí kaple pravděpodobně z 11. století, která sloužila městečku Chillon, jež v té době leželo mezi útesem a hradem (pod dnešní silnicí a železnicí). Kaple se pravděpodobně přestala používat ve 13. století, kde byla postavena kaple v horní části hradu.

Do dnešního dnes se zachovaly jen zbytky oltáře a schodiště.

11. PŮVODNÍ HRADBY (N1, N, B) | Hradební zdi, které zde vidíte, byly součástí prvního opevnění, pocházejícího z doby před 13. stoletím.

Vyjděte po schodišti v zadní části hradeb na terasu s kašnou Odtud přejděte na druhé nádvoří.

12. DRUHÉ NÁDVOŘÍ (E) | Průchod mezi prvním a druhým nádvořím byl původně mnohem užší. Rozšířen byl v roce 1836, aby zde mohly projet děla.

Ve středověku bydlel v budovách kolem nádvoří správce hradu, savojský důstojník s funkcí kastelána.

Věž, která byla vztyčena uprostřed hradeb v 11. století, je nejstarší budovou, kterou dnes můžeme v Chillonu vidět.

13. SPRÁVCOVA JÍDELNA (Q) |Tento sál získal středověký vzhled při rekonstrukci na začátku 20. století. Malby na stěnách byly stejně jako na většině zdí v hradu provedeny technikou tempery (viz popisek k č. 2) podle vzorů z konce 13. století. Naopak dubové sloupy jsou originální, pocházejí ze 13. století. Kazetový strop a krb pocházejí z 15. století.

Tento sál se nachází v části hradu, který byl kdysi vyhrazen k bydlení, proto jsou zde velká okna ze 13. století. V savojském období ho správci hradu využívali jako jídelnu. V berském

období byl sál rozdělen na dvě místnosti: jedna sloužila jako kuchyně, druhá jako salon.

Z jídelny se vydejte do horního patra.

14. AULA NOVA (Q) | Tento sál, který byl restaurován ve 20. století, sloužil pravděpodobně správcům k reprezentativním účelům.

Klenutý strop zrekonstruoval v letech 1925-1926 archeolog Albert Naef.

Výzdoba stěn, vymalovaná na začátku 20. století, se inspirovala od nálezů zachovaných v camera domini (č. 19). Velký štít se savojským erbem na zadní stěně pochází z 15. století.

Vyjděte ze sálu a prohlédněte si další místnosti na tomto poschodí.

Nyní vcházíte do části Chillonu, která sloužila jako soukromá rezidence savojského rodu. Tyto sály se většinou otevíraly, vybavovaly nábytkem a používaly, jen když byli savojsští pánové na hradě.

15. PŘEDPOKOJ (S) | Z tohoto předpokoje se vchází do berské ložnice. Zřejmě zde přebývalo služebnictvo. Strop v berském stylu byl restaurován v roce 1931.

16. BERNSKÁ LOŽNICE (S) | Tato místnost, která byla ve středověku používaná jako ložnice, si tuto funkci pravděpodobně uchovala i v berském období. Berská výzdoba malovaná na bílém podkladu, kterou zdobí rostliny, ovoce a zvířata, pochází ze začátku 17. století.

17. SÁL PETRA II. (U) | V této místnosti se v savojském období ubytovali hosté.

Stěny jsou ve spodní části vymalovány grisaillovou malbou na bílém podkladu (1587). Nad ní jsou rozsáhlé zbytky výzdoby ze 13. století. Příčka byla obnovena v roce 1921.

18. ERBOVNÍ SÁL (U1) | Erbovní sál sloužil ve středověku jako přijímací sál. Díky své poloze přímo nad *aula magna* (velký sál, č. 26) dostal jméno *aula magna superior*. Krb a kazetový strop pocházejí z 15. století.

Polychromovaný vlys je zdoben erby berských rychtářů, chillonských kastelánů, kteří hrad obývali v době od roku 1536 do roku 1733.

19. CAMERA DOMINI (X) | *Camera domini* (pánův pokoj) sloužil jako ložnice pro savojská hrabata a poté vévody. Byl postaven ve 13. století za Petra II. Savojského a ve 14. století byl kompletně přebudován. Malovaná výzdoba pochází z tohoto období.

Na zbytcích nástěnných maleb jsou vidět zvířata, umístěná doprostřed bujné vegetace. Strop zdobí liliové květy a kříže. Ty jsou připomínkou savojského erbu a jsou vyřezány z cínových plátů.

Po točitém schodišti z roku 1336 mohl hradní pán vystoupat na hradní ochoz nebo sestoupit do soukromé kaple.

20. SALONEK (U2) | Tato místnost, sousedící s ložnicí, zřejmě ve středověku sloužila jako odpočívárna nebo jako šatna. Okno,

rohový krb a nástěnné malby pocházejí ze 13. století. Strop je z 15. století.z 15. století.

21. LATRÍNA (V) | Tato budova pochází ze 13. století. Latrína sloužila především k odvádění odpadů, ať už to byly lidské výkaly nebo odpad. Dvojitý otvor ukazuje na to, že se latríny používaly hromadně.

Sestupte dolů, pozor na schody!

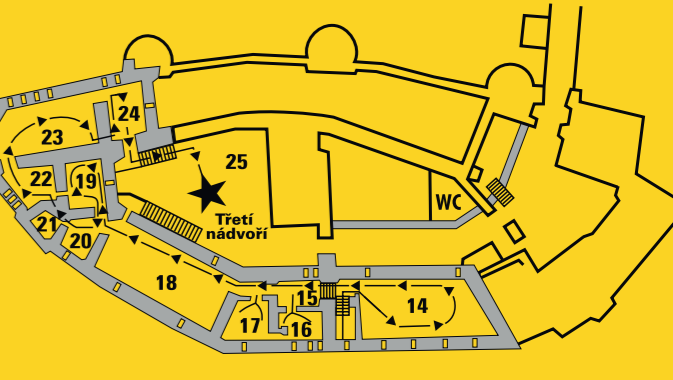
22. SÁL OBLOŽENÝ DŘEVEM (W) | Tato místnost se ve 14. století pravděpodobně používala na ubytování dam ze savojského rodu.

Originální strop z 15. století byl do Chillonu přemístěn z Villeneuve a instalován v roce 1931. Dřevěné obložení rovněž z Villeneuve bylo restaurováno v roce 1925.

Ze sálu je nádherný pohled na jezero, město Montreux a chillonské vinice.

Současné panství hradu Chillon zahrnuje 12500 m² vinic. Hradní víno Clos de Chillon se vyrábí z bílých hroznů odrůdy Chasselas, která patří pod označení Vevey-Montreux, jednoho z osmi AOC (kontrolované označení původu) v Lavaux. Vinice tvoří hranici mezi dvěma vinařskými regiony: Lavaux a Chablais. 28. června 2007 byla část Lavaux zapsaná do seznamu světového dědictví UNESCO.

V butiku se prodává víno (odrůda Chasselas) vyráběné v *Clos de Chillon*, výtěžek z prodeje jde ve prospěch restauračních a konzervátorských prací na hradě.

23. BÝVALÉ PELIUM (G) | Toto vnitřní nádvoří, kterému se ve 13. a 14. století říkalo *pelium* (kamna), bylo dřív velkým sálem vyhřívaným kamny. Ve středověku sloužilo pravděpodobně jako dílna pro zaměstnance hraběte při pracích v interiéru.

Pelium bylo bezpochyby zničeno při příchodu Berských v 16. století. Nádvoří a sál pod ním byly zrestaurovány na začátku 20. století.

Vstupte do kaple, dávejte pozor na hlavu!

24. KAPLE (Y) | Kaple svatého Jiřího byla soukromou kaplí savojských hrabat a později vévodů. V době reformace byla odejmuta původnímu určení, sloužila jako sýpka a potom v berském